

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.9
la Hotărârea Consiliului INJ
nr.1/2 din 30 ianuarie 2015*

CURRICULUM
la disciplina

„METODOLOGIA INVESTIGĂRII INFRAȚIUNILOR CONTRA PERSOANEI”

(candidați la funcția de procuror)

AUTOR:
Mihail CĂPĂȚICI,
*procuror în Secția analitică și asistență metodică,
Procuratura Generală*

_____ AVIZAT
Mariana PITIC, șef al Direcției instruire și cercetare

CHIȘINĂU, 2014

I. PRELIMINARII

Metodologia investigării infracțiunilor contra persoanei este disciplina care elaborează metodele tactice și procedeele de descoperire, investigare și cercetare a acestor categorii de infracțiuni. Studiul acestei discipline constituie un esențial ajutor pentru formarea deprinderilor la descoperirea și fixarea urmelor, elaborarea tacticii efectuării anumitor acțiuni procesuale și metodelor de cercetare a diferitelor categorii de infracțiuni. Acest curs se îmbină armonios cu lucrări practice de laborator și cu experimente judiciare, dând posibilitate audienților să se deprindă cu mijloacele tehnice și metodele practice de cercetare.

Metodologia investigării infracțiunilor contra persoanei, deși nu constituie unul dintre modulele esențiale, este totuși unul important în ceea ce privește procesul de probațiune în cadrul procedurii penale, ținând cont de specificul anumitor categorii de infracțiuni. De aceea în prezentul curriculum este acordată suficientă atenție nu doar ideii de acumulare a cunoștințelor teoretice, dar și celei de formare a abilităților tipice domeniului de activitate, precum și a capacității de a transfera cunoștințele teoretice și abilitățile practice în situații nestandarde. În context, curriculumul la modul „Metodologia investigării infracțiunilor contra persoanei” se prezintă ca un document de politică educațională și, în același timp, drept un instrument juridic ce sintetizează stadiul formării profesioniștilor de resort în societate.

Scopul instruirii la disciplina „Metodologia investigării infracțiunilor contra persoanei” a audienților rezidă în oferirea posibilității acestora în formarea deprinderilor practice necesare pentru inițierea investigațiilor în vederea administrării probelor ca în consecință de realizat cu succes sarcinile procesului penal. Instruirea în domeniul nominalizat va scoate în relief valorificarea potențialului fiecărui audient la o gândire analitică și de sinteză necesară în cadrul exercitării urmăririi penale.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei audientul va obține următoarele competențe:

- să identifice soluții concrete pentru problemele de ordin practic vizând efectuarea acțiunilor procesuale în scopul administrării mijloacelor de probă în procesul penal, ținând cont de particularitățile acestor categorii de infracțiuni;
- să utilizeze mijloace tehnice speciale la efectuarea acțiunilor procesual-penale sau a măsurilor operative de investigații;
- să formuleze întrebări față de specialiști și experți în vederea atingerii scopurilor dispunerii constatării tehnico-științifice și medico-legale sau efectuării expertizelor;
- să formeze deprinderi de organizare a lucrului colaboratorilor organelor de drept în cazul efectuării acțiunilor procesuale de cercetare la fața locului, reconstituirea faptei, experimentului, efectuarea percheziției și ridicarea de obiecte etc.;
- să aplice cunoștințele teoretice și al abilitățile practice în situații atipice, la soluționarea situațiilor dificile, rezolvarea unor sarcini cu un grad sporit de complexitate în cazul realizării acțiunilor procesual-penale.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei audientul va fi capabil să:

- să relateze despre scopurile exercitării urmăririi penale;
- să definească conceptele și principiile de bază ale procesului penal;
- să conștientizeze importanța procesului de probațiuni în cadrul procesului penal prin dobândirea probelor în modul stabilit de actele normative în vigoare, care ar servi la constatarea existenței sau inexistenței infracțiunii, la identificarea făptașului, la constatarea vinovăției sau nevinovăției, precum și la stabilirea altor împrejurări importante pentru justa soluționare a cauzei;

- să aprecieze importanța unui probatoriu în strictă conformitate cu legea în vederea garantării și protejării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului;
- să conștientizeze necesitatea direcționării activității organelor de drept la evidențierea circumstanțelor care dovedesc vinovăția bănuitului, învinuitului, inculpatului, cât și cele care îl dezvinovătesc, precum și circumstanțele care îi atenuează sau agravează răspunderea.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
Metodologia investigării infracțiunilor contra persoanei	Mihail Căpățici	II	22	6	16	colocviu diferențiat

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Tematica	Ore curs	Ore practice
1.	Particularitățile investigării omorului intenționat, omorului săvârșit în stare de afect, pruncuciderii, lipsirii de viață la dorința persoanei(<i>eutanasia</i>), lipsirii de viață din imprudență, determinării la sinucidere	2	6
2.	Particularitățile investigării vătămării intenționate grave, medie a integrității corporale sau a sănătății, amenințării cu omor ori cu vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății, vătămării grave ori medii a integrității corporale sau a sănătății în stare de afect sau cauzată din imprudență	2	6
3.	Particularitățile investigării constrângerii persoanei la prelevarea organelor sau țesuturilor, provocării ilegale a avortului, neacordării de ajutor unui bolnav, lăsării în primejdie, torturii	2	4
	TOTAL	6	16

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice Resurse logistice	Lucrul individual
Tema 1. Particularitățile investigării omorului intenționat, omorului săvârșit în stare de afect, pruncuciderii, lipsirii de viață la dorința persoanei(<i>eutanasia</i>), lipsirii de viață din imprudență, determinării la sinucidere		
<i>Ore de curs</i> 1. Noțiunea infracțiunilor contra vieții și sănătății persoanei. 2. Caracterizarea generală a infracțiunilor contra vieții și sănătății persoanei. 3. Tipurile infracțiunilor contra vieții și sănătății persoanei. 4. Infracțiuni contra vieții persoanei.	Curs-prelegere	<i>Ore de curs</i> Brainstorming Problematizare

<p>5. Omorul intenționat, omorul săvârșit în stare de afect, pruncuciderea.</p> <p>6. Lipsirea de viață la dorința persoanei (<i>eutanasia</i>), lipsirea de viață din imprudență, determinarea la sinucidere.</p> <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>1. Particularitățile cercetării la fața locului în cazul infracțiunilor contra vieții persoanei.</p> <p>2. Pornirea urmăririi penale în cazul infracțiunilor contra vieții persoanei.</p> <p>3. Acțiunile de urmărire penală care nu suferă amânare în cazul cercetării infracțiunilor contra vieții persoanei.</p> <p>4. Dispunerea expertizelor în cazul cercetării infracțiunilor contra vieții persoanei.</p> <p>5. Tactica audierii martorilor în in cazul cercetării infracțiunilor contra vieții persoanei.</p> <p>6. Audierea bănuțului, învinuțului în cazul cercetării infracțiunilor contra vieții persoanei.</p>	<p>Seminare Studiu de caz Simularea acțiunii procesuale</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Soluționarea spețelor Pregătirea temelor pentru activități practice</p>
<p>Tema 2. Particularitățile investigații vătămării intenționate grave, medie a integrității corporale sau a sănătății, amenințării cu omor ori cu vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății, vătămării grave ori medii a integrității corporale sau a sănătății în stare de afect sau cauzată din imprudență</p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore de curs</i></p> <p>1. Infracțiuni contra sănătății persoanei.</p> <p>2. Vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății.</p> <p>3. Vătămarea intenționată medie a integrității corporale sau a sănătății.</p> <p>4. Infracțiuni care pun în pericol viața și sănătatea persoanei.</p> <p>5. Amenințarea cu omor ori cu vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății.</p> <p>6. Vătămarea gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății în stare de afect.</p> <p>7. Vătămarea gravă ori medie a integrității corporale sau a sănătății cauzată din imprudență.</p> <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>1. Particularitățile cercetării la fața locului în cazul infracțiunilor contra sănătății persoanei, care pun în pericol viața și sănătatea persoanei.</p> <p>2. Pornirea urmăririi penale în cazul infracțiunilor contra sănătății persoanei, care pun în pericol viața și sănătatea persoanei.</p> <p>3. Acțiunile de urmărire penală care nu suferă amânare în cazul cercetării infracțiunilor contra sănătății persoanei, care pun în pericol viața și sănătatea persoanei.</p> <p>4. Dispunerea expertizelor în cazul cercetării infracțiunilor contra sănătății persoanei, care pun în pericol viața și sănătatea persoanei .</p> <p>5. Tactica audierii martorilor în in cazul cercetării</p>	<p>Curs-prelegere</p> <p>Seminare Studiu de caz Simularea acțiunii procesuale</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore de curs</i></p> <p>Brainstorming Problematizare</p> <p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Soluționarea spețelor Pregătirea temelor pentru activități practice</p>

<p>infracțiunilor contra sănătății persoanei, care pun în pericol viața și sănătatea persoanei.</p> <p>6. Audierea bănuitului, învinuitului în cazul cercetării infracțiunilor contra sănătății persoanei, care pun în pericol viața și sănătatea persoanei.</p>		
<p>Tema 3. Particularitățile investigării constrângerii persoanei la prelevarea organelor sau țesuturilor, provocării ilegale a avortului, neacordării de ajutor unui bolnav, lăsării în primejdie, torturii</p>		
<p style="text-align: center;"><i>Ore de curs</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Traficul de organe, țesuturi sau celule umane. Provocarea ilegală a avortului. Efectuarea ilegală a sterilizării chirurgicale. Efectuarea fecundării artificiale sau a implantării embrionului fără consimțământul pacientei. Neacordarea de ajutor unui bolnav. Lăsarea în primejdie. 	<p>Curs-prelegere</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore de curs</i></p> <p>Brainstorming Problematizare</p>
<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <ol style="list-style-type: none"> Particularitățile cercetării la fața locului în cazul infracțiunilor de trafic de organe, țesuturi sau celule umane, provocare ilegală a avortului, efectuare ilegală a sterilizării chirurgicale, efectuarea fecundării artificiale sau a implantării embrionului fără consimțământul pacientei, neacordare de ajutor unui bolnav, lăsare în primejdie. Pornirea urmăririi penale în cazul infracțiunilor de trafic de organe, țesuturi sau celule umane, provocare ilegală a avortului, efectuare ilegală a sterilizării chirurgicale, efectuarea fecundării artificiale sau a implantării embrionului fără consimțământul pacientei, neacordare de ajutor unui bolnav, lăsare în primejdie. Acțiunile de urmărire penală care nu suferă amânare în cazul cercetării infracțiunilor de trafic de organe, țesuturi sau celule umane, provocare ilegală a avortului, efectuare ilegală a sterilizării chirurgicale, efectuarea fecundării artificiale sau a implantării embrionului fără consimțământul pacientei, neacordare de ajutor unui bolnav, lăsare în primejdie. Disponerea expertizelor în cazul cercetării infracțiunilor de trafic de organe, țesuturi sau celule umane, provocare ilegală a avortului, efectuare ilegală a sterilizării chirurgicale, efectuarea fecundării artificiale sau a implantării embrionului fără consimțământul pacientei, neacordare de ajutor unui bolnav, lăsare în primejdie. Tactica audierii martorilor în cazul cercetării infracțiunilor de trafic de organe, țesuturi sau celule umane, provocare ilegală a avortului, efectuare ilegală a sterilizării chirurgicale, efectuarea fecundării artificiale sau a implantării embrionului fără consimțământul pacientei, neacordare de 	<p>Seminare Studiu de caz Simularea acțiunii procesuale</p>	<p style="text-align: center;"><i>Ore practice</i></p> <p>Soluționarea spețelor Pregătirea temelor pentru activități practice</p>

<p>ajutor unui bolnav, lăsare în primejdie.</p> <p>6. Audierea bănuțitului, învinuitului în cazul cercetării infracțiunilor de trafic de organe, țesuturi sau celule umane, provocare ilegală a avortului, efectuare ilegală a sterilizării chirurgicale, efectuarea fecundării artificiale sau a implantării embrionului fără consimțământului pacientei, neacordare de ajutor unui bolnav, lăsare în primejdie.</p>		
---	--	--

VII. EVALUAREA

A. Evaluarea continuă se va efectua prin:

- Participarea audienților în cadrul activităților practice (răspunsuri orale, participare la dezbateri, prezentări de rapoarte/comunicări/ informații).
- Probe scrise: o testare obligatorie care vor conține sarcini de mai multe niveluri cu: obiective de cunoștințe, obiective de capacități și obiective de competențe profesionale și atitudini.
- Pregătirea unui referat științific și/sau aplicativ pe o problemă propusă pentru activitățile individuale.

B. Evaluarea finală se va efectua sub forma colocviului diferențiat la finele disciplinei de studiu.

VIII. BIBLIOGRAFIE

Acte legislative și normative

1. Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994.
2. Codul penal al Republicii Moldova din 18.04.2002.
3. Codul de procedură penală al Republicii Moldova din 14.03.2003.
4. Legea privind activitatea specială de investigații nr.59 din 29.03.2012.

Practica judiciară

5. Hotărârea explicativă a Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 9 din 15.11.1993 cu privire la practica judiciară în cauzele despre omor premeditat.
6. Hotărârea explicativă a Plenului Curții Supreme de Justiție nr.7 din 30.10.1978 cu privire la practica judiciară în cauzele despre pricinuirea vătămării intenționate a integrității corporale.
7. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr.8 din 30.10.2009 cu privire la unele chestiuni ce țin de aplicarea de către instanțele judecătorești a prevederilor art.3 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Literatură didactică și științifică

8. Convenția ONU în domeniul torturii și comentarii pe articole.
9. I. Mircea, Criminalistică, Ed. Fundației Chemarea, Iași, Ed. A II-a, 1994.
10. I. Mircea, Valoarea criminalistică a urmelor de la locul faptei, Ed. V. Goldis, Arad, 1996.
11. Îndrumar metodic pentru procurori „Cu privire la metodica investigării infracțiunilor de omor”.
12. Îndrumar metodic pentru procurori „Metodologia de efectuare a cercetării la fața locului, examinării corporale și a obiectelor”.
13. Îndrumarul metodic pentru procurori „Particularitățile metodice a cercetării cauzelor de omoruri săvârșite la comandă”.

14. Recomandare metodică pentru procurori privind depistarea, contracararea și combaterea cauzelor despre tortură, pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante în procesul înfăptuirii justiției.
15. S. Brînză, V. Stati, „Unele reflecții asupra practicii aplicării răspunderii penale pentru omorul intenționat” (Partea I) "Revista Națională de Drept", 2007, nr.6, pag.2.
16. S. Brînză, V. Stati, „Unele reflecții asupra practicii aplicării răspunderii penale pentru omorul intenționat” (Partea II) "Revista Națională de Drept", 2007, nr.7, pag.2.
17. V. Stati, Răspunderea penală pentru infracțiunea de tortură și infracțiunea de organizare sau instigare a acțiunilor de tortură (art.309¹ CP al RM) (Partea I) "Revista Națională de Drept", 2008, nr.2, pag.18.
18. V. Stati, Răspunderea penală pentru infracțiunea de tortură și infracțiunea de organizare sau instigare a acțiunilor de tortură (art.309¹ CP al RM) (Partea II) "Revista Națională de Drept", 2008, nr.3, pag.20.